

Obsah

1. Kriminologická část	13
1.1 Vymezení násilné kriminality a souvisejících pojmů ...	13
1.1.1 Násilí a násilná kriminalita	14
1.1.2 Agrese, kriminální agrese	18
1.1.3 Násilné trestné činy	19
1.2 Statistické zkoumání násilné kriminality	22
1.2.1 Policejní klasifikace násilných trestných činů	22
1.2.2 Stav, objasněnost a struktura násilné kriminality	27
1.2.2.1 Stav násilné kriminality a její podíl na celkové kriminalitě	27
1.2.2.2 Objasněnost násilné kriminality	27
1.2.2.3 Struktura násilné kriminality	30
1.2.3 Struktura a dynamika vybrané násilné kriminality dle soudních statistik	32
1.3 Pachatelé násilné kriminality	34
1.3.1.1 Ženy jako pachatelky vražd	35
1.3.1.2 Mladiství vrazi a vrazi ve věku blízkém věku mladistvých	35
1.3.1.3 Nájemní vrazi	37
1.3.1.4 Vrahové partnerů	37
1.3.1.5 Pachatelé dalších „rodinných“ vražd	38
1.3.1.6 Pachatelé loupežných a jiných zištných vražd	39
1.3.1.7 Pachatelé s poruchou osobnosti, psychopatičtí pachatelé	40
1.3.1.8 Pachatelé vražd „z čiré agresivity“	40
1.3.2 Pachatelé násilných sexuálních deliktů	41
1.3.3 Pachatelé další násilné kriminality – pachatelé loupeže	43
1.4 Příčiny násilné kriminality	44
1.5 Prevence násilné kriminality	48

1.5.1	Sociální prevence násilné kriminality	50
1.5.2	Situační prevence	56
1.5.3	Viktimizací (viktimologická) prevence	58
2.	Juristická část	61
2.1	Rozbor české právní úpravy násilné kriminality	61
2.1.1	Úmyslná usmrcení	61
2.1.1.1	Vražda prostá	62
2.1.1.2	Premeditovaná vražda	65
2.1.1.3	Zabití	68
2.1.2	Úmyslná ublížení na zdraví	75
2.1.2.1	Těžké ublížení na zdraví (§ 145 TZ)	76
2.1.2.2	Ublížení na zdraví (§ 146 TZ)	88
2.1.2.3	Ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky (§ 146a TZ)	91
2.1.3	Násilně sexuálně motivované trestné činy	92
2.1.3.1	Znásilnění	93
2.1.3.2	Sexuální nátlak	98
2.1.4	Další násilné delikty	100
2.1.4.1	Loupež (§ 173 TZ)	100
2.1.4.2	Vydírání	102
2.1.4.3	Násilí proti orgánu veřejné moci (§ 323 TZ)	103
2.1.4.4	Násilí proti úřední osobě (§ 325 TZ)	104
2.1.4.5	Týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199 TZ) a týrání osoby svěřené (§ 198 TZ)	106
2.1.4.6	Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci (§ 352 TZ)	108
2.1.4.7	Nebezpečné vyhrožování (§ 353 TZ)	109
2.2	Francouzská právní úprava nejzávažnějších násilných trestných činů	112
2.2.1	Úmyslná usmrcení	112
2.2.1.1	Vražda (Le meurtre)	112
2.2.1.2	Úkladná/premeditovaná vražda (L'Assassinat)	114

2.2.2	Úmyslná ublížení na zdraví a další násilné trestné činy	115
2.2.2.1	„Násilnosti“ – les violences	116
3.	Penologická část	121
3.1	Sankcionování pachatelů násilných trestných činů	121
3.1.1	Závažnost násilných trestných činů	121
3.1.2	Příčiny spáchání násilného trestného činu	123
3.1.2.1	Násilný trestný čin jako interpersonální konflikt	126
3.1.2.2	Násilný trestný čin jako důsledek duševní poruchy	128
3.2	K jednotlivým druhům sankčních opatření	136
3.2.1	Odklony v trestním řízení	136
3.2.3	Nepodmíněný trest odnětí svobody	143
3.2.4	Vedlejší tresty	148
3.3	Sankcionování násilných trestných činů v praxi	152
3.3.1	Skladba sankcí ukládaných za vybrané trestné činy	152
3.3.2	Analýza statistických údajů	156
4.	Viktimologická část	163
4.1	Oběť	163
4.1.1	Oběť a poškozený	164
4.1.2	Primární oběť dle zákona o obětech	166
4.1.3	Sekundární oběť trestného činu dle zákona o obětech – pozůstalí	170
4.1.4	Zvlášť zranitelná oběť	173
4.2	Viktimnost	180
4.3	Viktimizace	182
4.4	Typologie obětí násilné kriminality	186
4.5	Práva oběti	190
4.5.1	Právo na ochranu soukromí (§ 15 a násl. ZOTČ)	191
4.5.2	Právo na ochranu před hrozícím nebezpečím (§ 14 a násl. ZOTČ)	192

4.5.3	Právo na ochranu před druhotnou újmou (§ 17 a násl.)	195
4.5.4	Právo na informace (§ 7 a násl. ZOTČ)	197
4.5.5	Právo na peněžitou pomoc (§ 23 a násl. ZOTČ)	198
4.5.6	Právo na poskytnutí odborné pomoci (§ 4 a násl. ZOTČ)	199
4.5.7	Soukromoprávní nároky oběti trestného činu	200
4.6	Vybraná práva poškozeného	200
4.6.1	Právo žádat náhradu škody v adhezním řízení	201
4.6.2	Souhlas poškozeného s trestním stíháním	202
4.6.3	Právo na informace o nebezpečném obžalovaném či odsouzeném	203
5.	Kriminalistická část	205
5.1	Jednotlivé metodiky vyšetřování vybraných trestných činů	206
5.1.1	Metodika vyšetřování vražd	206
5.1.2	Metodika vyšetřování sebevražd	209
5.1.3	Metodika vyšetřování loupeží	212
5.1.4	Metodika vyšetřování úmyslných ublížení na zdraví	215
5.2	Stopy při vyšetřování násilné kriminality	216
6.	Empirický výzkum soudních spisů	221
6.1	K úmyslným usmrcením	222
6.2	Pachatelé úmyslných usmrcení	224
6.2.1	Pohlaví pachatele	225
6.2.2	Ovlivnění pachatele návykovou látkou	227
6.2.3	Intelligence pachatele	229
6.2.4	Předchozí trestná činnost pachatele	230
6.2.5	Chování pachatele po činu	231
6.3	Oběti úmyslných usmrcení	233
6.3.1	Pohlaví oběti	233
6.3.2	Vztah oběti k pachateli trestného činu	233
6.3.3	Role oběti v konfliktu	236

6.4 Motiv úmyslných usmrcení	236
6.5 Vražedný nástroj	238
6.6 Místo činu	239
6.7 Trestání pachatelů úmyslných usmrcení	240
6.8 Závěry plynoucí z empirického výzkumu	242
Závěr	245
Bibliografie	249
Odborné publikace	249
Odborné články	252
Judikatura	255
Právní předpisy	258
Další zdroje	258
Autoři jednotlivých částí publikace	261
Resumé	262
Resumé in English	262